

Regionaal Vlekkenplan Bluswater

Een realistisch inzicht

Versieaanduiding : Versie 1.0 / 28 maart 2024
Afdeling : Operationele voorbereiding

Colofon

Datum	Versie	Toelichting
25-09-2023	Concept v0.1	Ter review intern VRK
15-10-2023	Concept 1.0	Na review en laatste stavaza
28-03-2024	1.0	Kleine tekstuele aanpassingen

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Bluswater – een nadere toelichting en afbakening	5
3. Uitgangspunten	6
4. Regionaal dekkingsniveau – alle waterwinpunten operationeel	7
4.1 Regionaal dekkingsniveau	7
4.2 Algemene toelichting	8
4.3 Risicogerichte analyse op hoofdlijnen	8
5. Regionaal dekkingsniveau – huidige inzetbaarheid waterwinpunten	10
5.1 Algemene toelichting	11
5.2 Operationaliseren waterwinpunten	11

1. Inleiding

Tijdig en voldoende bluswater is essentieel voor een goede taakuitvoering van de brandweer. Naast bluswater dat vanuit de tanks van de brandweerauto's en aanvullende (gebouw gebonden) voorzieningen geleverd kan worden, is het zogeheten tertiair bluswater van essentieel belang voor grootschalige c.q. langdurige inzetten waarbij bluswater in grote(re) hoeveelheden en gedurende langere tijd nodig is.

Het regionaal dekkingsplan bluswater is een van de drie hoofdproducten van het regionaal bluswaterbeleid en gaat inzicht geven in de mate waarin dit tertiair bluswater binnen de regio Kennemerland beschikbaar is. Dit dekkingsplan zal gestoeld zijn op het dekkingsniveau dat iedere individuele gemeente voor hun grondgebied zal vaststellen. Het realiseren en in stand houden van adequate en toekomstbestendige bluswatervoorzieningen is namelijk conform de Wet veiligheidsregio's een verantwoordelijkheid van de colleges van burgemeester en wethouders. Verankering van de lokale dekking in een regionaal dekkingsplan bluswater volgt dan medio 2024.

In samenwerking met alle gemeenten en beide hoogheemraadschappen zijn de waterwinpunten van het tertiair bluswater geïnteriseerd. Op basis van deze inventarisatie is een goed beeld te geven wat de regionale dekking met tertiair bluswater is en waar, op hoofdlijnen, nog risico's liggen. Nog niet alle waterwinpunten voldoen aan de eisen. Met deze exercitie heeft tevens een sterke reductie plaatsgevonden van de huidige ruim 3.500 waterwinpunten in de regio naar net 400 waterwinpunten in de nieuwe situatie. De kwaliteit kan hiermee echter (in de toekomst) wel gewaarborgd worden.

Dit document geeft een realistisch inzicht in het regionaal dekkingsniveau met tertiair bluswater; enerzijds als alle geïnteriseerde waterwinpunten (in de toekomst) operationeel zijn (de optimale situatie), anderzijds op basis van de mate waarin de waterwinpunten op dit moment operationeel zijn (de huidige situatie).

Allereerst wordt in hoofdstuk 2 een nadere toelichting op bluswater gegeven en een afbakening als het gaat om dit regionaal dekkingsplan bluswater. Vervolgens zijn in hoofdstuk 3 de uitgangspunten opgenomen. In de hoofdstukken 4 en 5 komen de dekkingsniveaus van tertiair bluswater aan bod; als alle waterwinpunten operationeel zijn en op basis van de waterwinpunten, die op dit moment operationeel zijn.

2. Bluswater – een nadere toelichting en afbakening

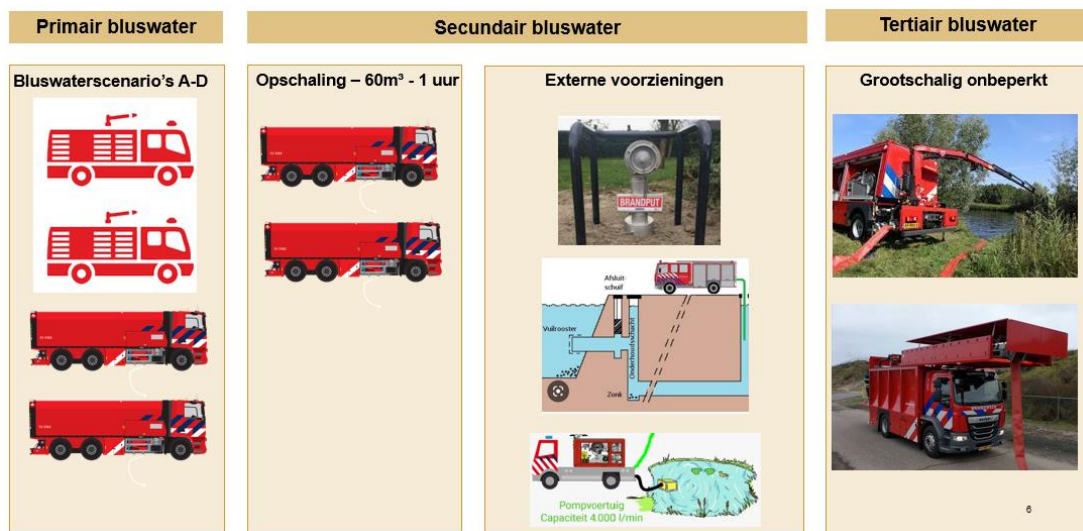
Het bestuur van de VRK heeft in 2019 met de keuze voor watertankwagens en aanvullende grootwatertransportsystemen al voor een toekomstbestendig alternatief gekozen voor de brandkranen. Sinds 2022 zijn de watertankwagens operationeel en is hiermee het zogeheten primaire bluswater geborgd. De contracten met de waterleidingbedrijven voor de brandkranen zijn per 2022 opgezegd.

Aanvullend op deze primaire bluswatervoorziening kan de brandweer gebruik maken van secundaire voorzieningen. Denk hierbij aan geboorde putten, bluswaterriolen, vijvers met beperkte capaciteit, etc. Daarnaast blijft de brandweer bij grootschalige en/of langdurige incidenten afhankelijk van aanvullend bluswater vanuit oppervlaktewater, het zogeheten “tertiaire” bluswater. Onderstaand zijn deze vormen van bluswater nader gedefinieerd en gevisualiseerd.

Primair bluswater: bluswater dat direct na aankomst beschikbaar is vanuit de tank van de eenheden (tankautospuiten – watertankwagens) zoals deze op basis van het betreffende bluswaterscenario bij aanvang van het incident door de Meldkamer gealarmeerd worden en uitrukken.

Secundair bluswater: bluswater dat vanuit een nabij gelegen locatie aangevoerd wordt door tankautospuiten en watertankwagens en/of door particuliere of openbare bluswatervoorzieningen waarop de uitgerukte eenheden rechtstreeks kunnen aansluiten (geboorde putten, bluswaterriolen, beperkt oppervlaktewater zoals vijvers en sloten, waterkelders, etc.).

Tertiair bluswater: bluswater dat voor langere duur en/of in grotere hoeveelheden vanuit onbeperkt beschikbaar oppervlaktewater geleverd wordt middels grootwatertransport.

Figuur 1: Opbouw en terminologie bluswater

3. Uitgangspunten

Ten aanzien van het (toekomstige) regionaal dekkingsplan bluswater gelden de volgende uitgangspunten¹:

- Het regionaal dekkingsplan bluswater geeft een geografisch beeld van de beschikbaarheid van tertiair bluswater.
- Dit tertiair bluswater is continue en onbeperkt beschikbaar; rekening houdend met seizoensgebonden en klimaatkenmerken.
- Innamepunten voor tertiair bluswater zijn continue bereikbaar en inzetbaarheid conform de eisen zoals beschreven in het “Beleids- en uitvoeringskader openbaar bluswater; realisatie, beheer en onderhoud”.
- Het dekkingsniveau is bepaald op basis van de inzet van een grootwatertransportsysteem (GWT) met een slanglengte van 1.500 meter (effectief 1.125 meter zijnde 75%).
- Het gehele dekkingsgebied van de VRK is gedekt met tertiair water*. Waar geen of onvoldoende oppervlaktewater beschikbaar is, wordt een bestuurlijke risicogerichte afweging gemaakt over de, al dan niet, door de brandweer geadviseerde realisatie van aanvullende bluswatervoorzieningen.

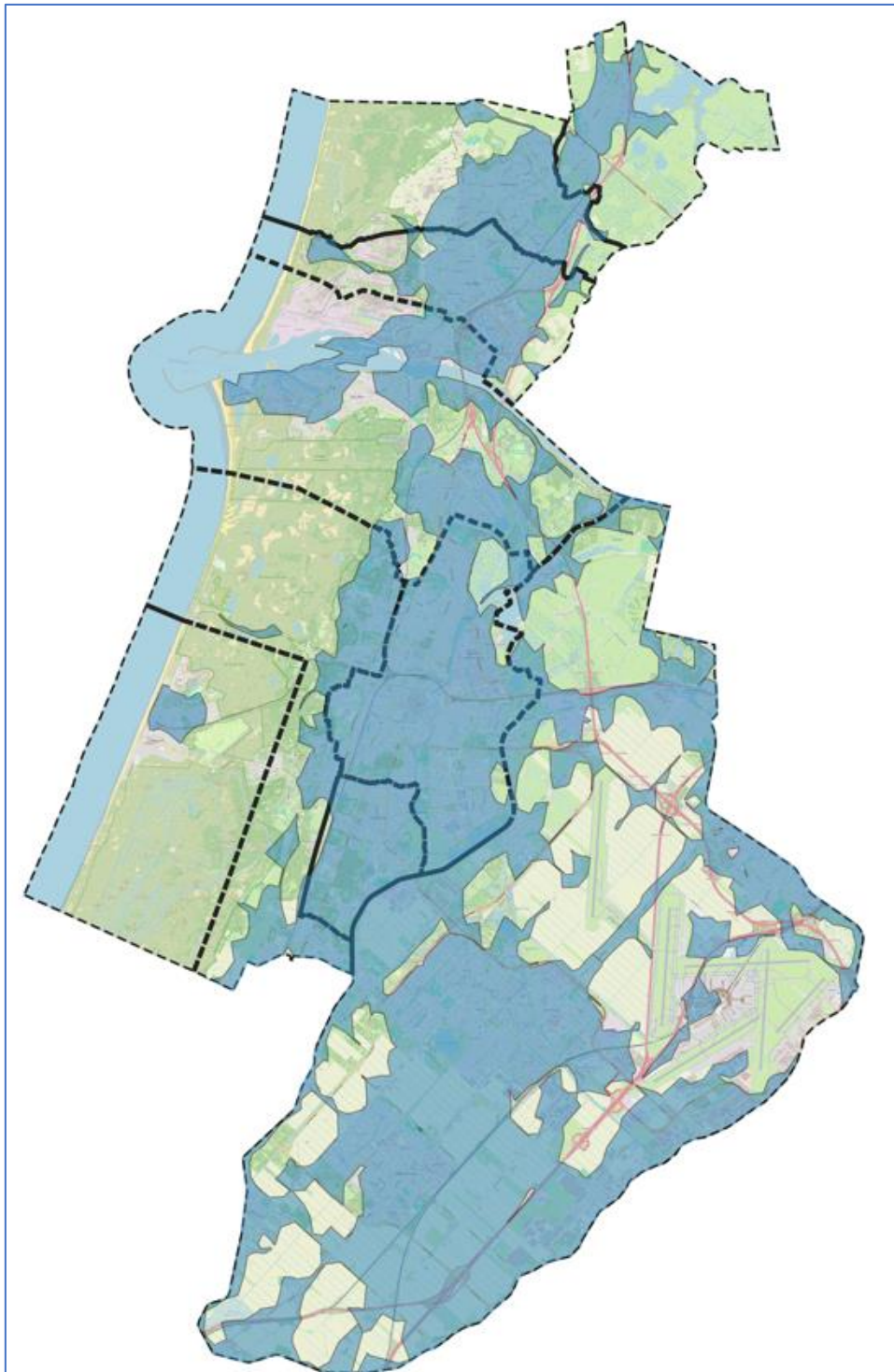
**Voor de natuurgebieden wordt het thema “ bluswater en bereikbaarheid” meegenomen in het te ontwikkelen beleid voor natuurbrandbestrijding.*

¹ Deze uitgangspunten zijn op 13 februari 2023 in het BCOV vastgesteld

4. Regionaal dekkningsniveau – alle waterwinpunten operationeel

4.1 Regionaal dekkningsniveau

In onderstaande afbeelding is het dekkningsniveau van tertiair bluswater weergegeven in het geval dat alle geïnventariseerde waterwinpunten operationeel zijn. Dat wil zeggen, zichtbaar, bereikbaar en inzetbaar conform de eisen uit het Beleids- en uitvoeringskader: realisatie, beheer en onderhoud”.

Afbeelding 1: Regionaal dekkningsniveau tertiair bluswater indien alle waterwinpunten operationeel

4.2 Algemene toelichting

In de gedekte gebieden (blauw gekleurd) is tertiair bluswater beschikbaar. In basis is hier dus, in aanvulling op het primaire en secundaire bluswater, tijdig extra bluswater beschikbaar uit oppervlaktewater voor grootschalige c.q. langdurige incidenten. In de paragraaf 4.3 is een risicogerichte analyse op hoofdlijnen opgenomen van de niet-gedekte gebieden.

Voor iedere individuele gemeente is een rapportage opgesteld voor het lokale dekkingsniveau. Hierin wordt meer specifiek inzicht gegeven in de mate van dekking met tertiair bluswater. Op basis van een risicogerichte analyse wordt inzicht gegeven in mate waarin de gemeente een risico loopt in niet-gedekte gebieden. Tevens worden daarbij adviezen gegeven over mogelijke aanvullende (bluswater)voorzieningen en maatregelen op het gebied van risicobeheersing (brandveilig leven, etc.). Vanuit de brandweer wordt bekeken of binnen de operationele procedures sneller extra primair of secundair bluswater beschikbaar kan komen of tertiair bluswater over grotere afstand ingezet kan worden. Dit voorkomt niet dat bij een maatgevend incident c.q. escalatie een (tijdelijk) tekort van bluswater kan ontstaan en is dus geen alternatief.

Het is vanuit de praktische mogelijkheden en (zeer) hoge kosten niet realistisch om de gehele regio dekkend te krijgen met tertiaire bluswatermogelijkheden. Het is aan gemeenten om, op basis van een integrale en risicogerichte analyse, een bestuurlijke afweging te maken over risicoacceptatie versus aanvullende voorzieningen en maatregelen.

4.3 Risicogerichte analyse op hoofdlijnen

Duingebieden

Natuurbrand in het duingebied is een van de maatgevende risico's binnen het grondgebied van de VRK. Oppervlaktewater is in duingebied per definitie een lastig vraagstuk vanuit de structuur van grond. Daarbij komt dat er binnen het duingebied ook Natura 2000 gebieden en waterwingebieden aanwezig zijn, waarin het niet of alleen binnen zeer strenge voorwaarden mogelijk is om oppervlaktewater als bluswater in te zetten.

Op dit moment wordt (het voorkomen, beperken en bestrijden van) van het thema "natuurbrand" vanuit een integrale perspectief nader vorm en inhoud gegeven. Het bluswater vormt daar een essentieel onderdeel van. Om die reden wordt de analyse van de dekking van de duingebieden het regionaal dekkingsplan bluswater op dit moment buiten beschouwing gelaten.

Bebouwing in en nabij duingebieden

Zoals eerder aangegeven is de (realisatie van de) beschikbaarheid van oppervlaktewater dat inzetbaar is voor bluswater in de west/zeekant van de regio een probleem. Dit heeft zeker invloed op de dekking en mogelijkheden voor tertiair bluswater in (delen van de) gemeenten Zandvoort, Bloemendaal, Velsen, Beverwijk en Heemskerk.

Buitengebieden

Een substantieel deel van de niet-gedekte gebieden is buitengebied. Voorbeelden hiervan zijn de akkergebieden/polders in de Haarlemmermeer, het gebied rondom Spaarnwoude en de oostkant van Beverwijk en Uitgeest. Vanuit het risicoprofiel is de kans op de inzet van tertiair water bij een

incident kleiner dan in bebouwde omgeving. Tegelijkertijd is er kans op (maatschappelijke) impact in geval bij een maatgevend incident (tijdelijk) geen of onvoldoende bluswater beschikbaar is.

Transportassen

Transportassen als snelwegen, spoor en waterwegen zijn, met name in de buitengebieden moeilijk bereikbaar. Daarbij geldt voor snelwegen en spoor dezelfde problematiek voor bluswatervoorziening als in de buitengebieden beschreven. Met name op stations en in tunnelbakken zijn aanvullende bluswatervoorzieningen beschikbaar.

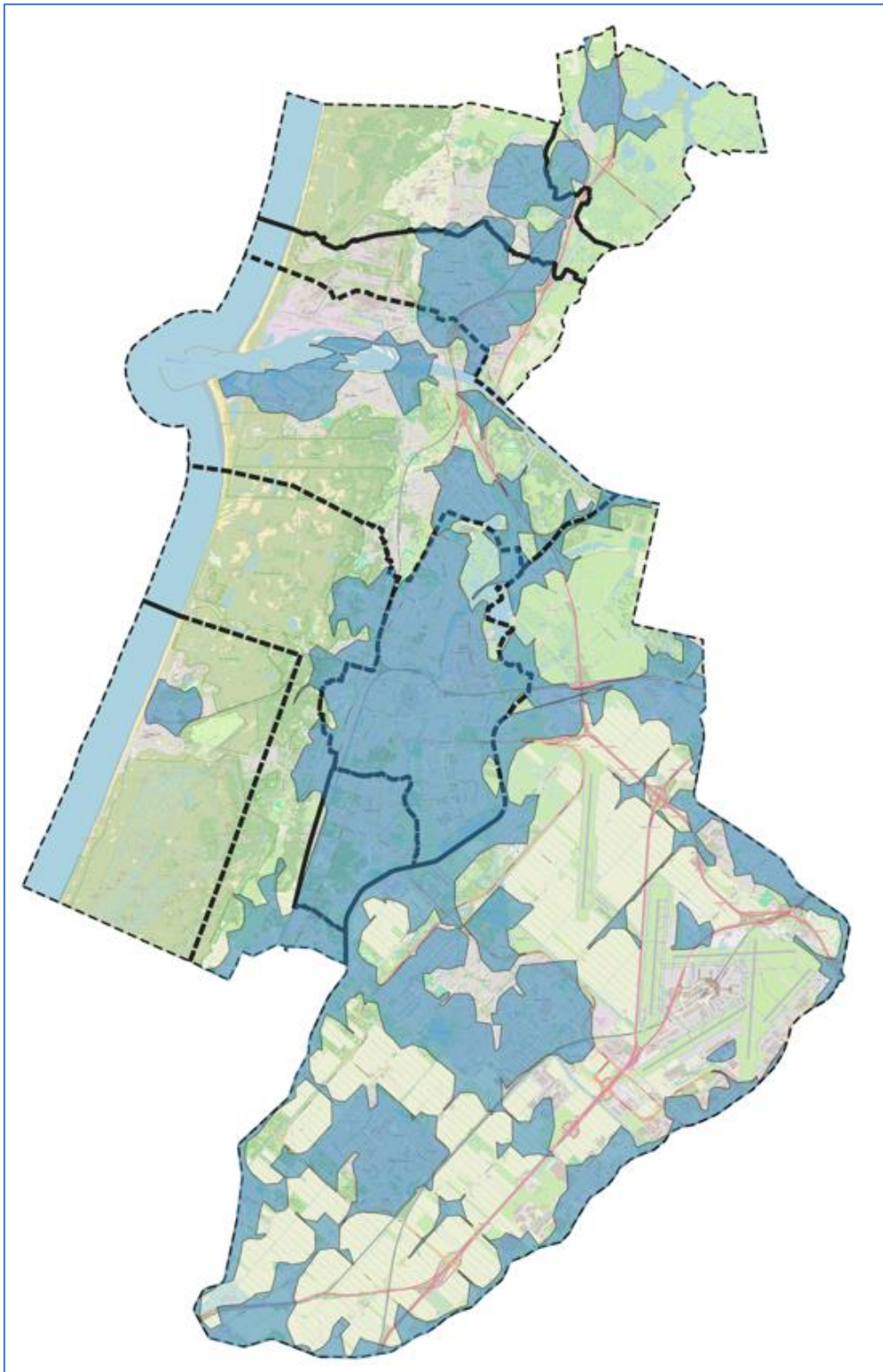
Private terreinen

Zowel het Schipholterrein als het terrein van Tata-steel zijn grote private gebieden met een hoog risicoprofiel. Vanuit de weergave van afbeelding 1 lijken deze gebieden niet gedekt met tertiair bluswater uit openbaar oppervlaktewater. Voor een deel zijn deze gebieden echter wel gedekt (zoals Schiphol Oost), maar laat de applicatie alleen de dekking voor openbare gebieden zien.

Daarnaast is het zo dat, conform de vergunningseisen voor deze locaties, naast preventieve voorzieningen en een repressieve organisatie, voldoende bluswater voorhanden is. De vergunninghouder is verantwoordelijk om deze voorzieningen in te stellen en in stand te houden.

5. Regionaal dekingsniveau – huidige inzetbaarheid waterwinpunten

In onderstaande afbeelding is het dekingsniveau van tertiair bluswater weergegeven op basis van de huidige status van inzetbaarheid van de waterwinpunten.

Afbeelding 2: Regionaal dekingsniveau tertiair bluswater per september 2023

5.1 Algemene toelichting

In afbeelding 2 is het dekkningsniveau met tertiair bluswater weergegeven op basis van de stand van zaken per medio september 2023. Alleen die waterwinpunten die voldoen aan de minimale eisen zijn hierin opgenomen. In geen enkele gemeente is het met de geïntariseerde waterwinpunten te behalen dekkningsniveau gerealiseerd. In de ene gemeente is heeft dit qua huidige risico's meer impact als bij de andere. De urgentie om te komen tot het te behalen dekkningsniveau is echter voor allen gelijk.

5.2 Operationaliseren waterwinpunten

Om ervoor te zorgen dat de brandweer over voldoende bluswater kan beschikken, adviseren wij de gemeenten om de betreffende waterwinpunten waar mogelijk en liefst zo spoedig mogelijk aan te passen aan de eisen waaraan de punten om technische redenen dienen te voldoen. Wat nodig is om voor de brandweer bruikbare waterwinpunten te realiseren, is geformuleerd in het document Beleids- en uitvoeringskader openbare bluswatervoorziening.”